

۵

کتابخانه
www.ketab.ir

نام کتاب: بهار بی باران
نویسنده: هیئت تحریریه مؤسسه فرهنگی - مطالعاتی شمس الشموس
ناشر: انتشارات مؤسسه فرهنگی - مطالعاتی شمس الشموس
نوبت چاپ: چهارم، بهار ۱۴۰۳
شمارگان: ۵۰۰ جلد
قیمت: ۱۶۵,۰۰۰ تومان

عنوان و پدیدآور: بهار بی باران/ هیأت تحریریه مؤسسه فرهنگی - مطالعاتی شمس الشموس.

مشخصات نشر: تهران: شمس الشموس، ۱۳۸۶.

مشخصات ظاهری: ۱۵۵ص.

فروست، مشکلات طریقت ۱. در قبض و بسطهای معنوی؛

شابک: ۰-۸-۹۵۸۰۱-۹۶۴-۹۷۸

یادداشت: کتابنامه ۱۳۸۶-۱۴۰۳، همچنین به صورت زیرنویس.

موضوع: آداب طریقت... موضوع: خودسازی - جنبه‌های مذهبی - اسلام... موضوع: عرفان

شناسه افزوده: مؤسسه فرهنگی - مطالعاتی شمس الشموس

رده بندی کنگره: ۱۳۸۶/BP۲۸۸ ۹۴ب/۱۶

رده بندی دیویی: ۸۴/۲۹۷

شماره کتابشناسی ملی: ۴۶۸۲۷۱۱

تهران، خیابان شهید مطهری، خیابان میرعماد، نبش دوست محمدی، پلاک ۱۵.

تلفن: ۰۹۱۰۱۹۳۲۱۱۴، ۸۶۰۳۰۹۵۱

مؤسسه فرهنگی مطالعاتی شمس الشموس

دانشجویان دانشگاه‌های تهران

فهرست مطالب

پیش گفتار ۵

فصل اول: اقسام قبض

سالک کیست؟ ۳

مشخصات قبض ۷

اقسام قبض ۹

۱. قبض تنبیهی ۱۱

۲. قبض تطهیری ۱۷

۳. قبض استشفایی ۲۵

۴. قبض قهری ۴۵

افراط و تفریط ۴۷

فصل دوم: خطرات قبض

خطرات قبض ۵۵

۱. یأس ۵۵

۲. افسردگی ۵۸

۳. دست روی دست گذاشتن ۵۹

۴. شک و تردید ۵۹

چه باید کرد؟ ۶۰

فصل سوم: محاسن و برکات قبض

قبض و بسط و پرورش سالک ۷۱

۷۳	محاسن و برکات قبض
۷۳	۱. از بین بردن عجب و خودباوری و فرعونیت
۸۵	۲. تطهیر اختیاری
۸۷	۳. تطهیر غیر اختیاری
۸۹	۴. زیاد شدن طلب و شوق
۹۳	۵. عبادت بی شائبه
۹۴	۶. حریم شناسی
۹۶	۷. دعا و خاکساری
۹۸	۸. قدر و جمال
۱۰۰	۹. تثبیت هدیه
۱۰۱	۱۰. استقامت
۱۰۸	۱۱. ظرفیت و شرح صدر
۱۰۹	۱۲. تجلی اسماء و درک اذکار
۱۱۰	۱۳. تسلیم و سرسپردگی
۱۱۱	۱۴. از بین رفتن خودبینی
۱۱۵	مناجات
۱۱۷	حسن ختام
۱۱۹	فصل چهارم: پرسش و پاسخ
۱۳۵	فصل پنجم: چکیده و مفاهیم اساسی

پیش گفتار

چه خوش نازی است ناز خوبرویان ...

ای سالک، تا به حال در کشاکش‌های دل این حال را تجربه کرده‌ای؟
این کلام عارفی چون حاج شیخ محمد بهاری است که از ناز معشوق در
گله و نیاز است:

«خواهی این دم عدل کن خواهی ستم. جهت، جهت گدایی و التماس
است، نباید درمانده‌ای را دستگیری فرمایی؛ چه این بینوا از همه چیز وا
مانده، نه زوی به دربار جلال دارد، نه دست تو سلس به دامن کسی رسد،
نه حال تضرع و زاری تو مانده که مورد ترحم باشد؛ مات، متحیر،
سرگردان، تنها، بی کس، ویلان، شکسته، عاجز، نالان؛ گاهی پس زانو نشیند،
گاهی آه سرد از دل بکشد، گاهی یاد ایام گذشته را می‌نماید، خصوصاً ایامی
را که سر به آستان می‌سود، از الطاف گوناگون بهره می‌برد. کجاست:

و آن تبسم‌های جان‌افزای تو	و آن اصغای تو
عشوۀ جان بداندیش مرا	و آن نیوشیدن کم و بیش مرا
بس پذیرفتی تو چون نقد درست	قلب‌های من که آن معلوم توست

الحاصل، آن صفات پسندیده و کمالات غیرمتناهی که به یاد افتد آه از نهاد
بر آید، اما چه کند؟ دست ما کوتاه و خرما بر نخیل»^۲

۱. مثنوی معنوی، دفتر سوم، ابیات ۴۷۰۱-۴۶۹۹.

۲. تذکره المتقین، ص ۱۶۸-۱۶۷.

حال اگر تو نیز به این درد مبتلا شده‌ای و گوشه‌ای از این حال را چشیده‌ای بدان که این حال همان گرفتگی دل است که در اصطلاح به آن قبض گفته می‌شود. گویا خداوند سرور باطنی را از قلب بنده‌اش اخذ کرده و به ملکیت و تصرف خود در آورده است. نقطهٔ مقابل آن، بسط یعنی شکفتگی دل است. تحمل قبض بسیار سخت است، اما با شناخت صحیح آن می‌توانی برکات بسیار عظیمی از آن برگیری که به تفصیل بیان خواهد شد.

لذا باید گفت، قبض و بسط یکی از مهم‌ترین مراحل طی طریق است که خود هم قدم است و هم قدمگاه، هم مایهٔ تثبیت است و هم ملاک ثبوت سالک در راه کمال. پس راه اهل دلی است که با این فراز و نشیب راه آشنا شود و گوهرهای بی‌نظیر آن را دریابد تا دُر یابد. در این کتاب برآنیم تا با درک مفهوم و مراتب و جایگاه قبض و بسط به بررسی و طبقه‌بندی انواع قبض، محاسن و مخاطرات آن پردازیم و با کنار هم نهادن این مباحث بر گرفته از دل منابع عرفانی دین و ادب، با زبانی ملموس و عملی، برای به سلامت گذشتن از این وادی طهارت راهبردی به دست آوریم.

شستشویی کن و آنگه به خرابات خرام
تا نگردد ز تو این دیر خراب، آلوده

حال اگر دلت مبتلای بهاری بی باران است و در حسرت قطره‌آبی به
آسمان چشم دوخته‌ای، با بهار بی باران همراه شو، شاید در پایان، بویی
از عطر گل‌های بهار مشام جانت را لبریز کند؛ شاید نسیمی لطیف روحت
را سرمست کند؛ شاید آسمان ببارد و شاید بهارت پر باران شود...
بهار می‌گذرد دادگسترا دریاب
که رفت موسم و حافظ هنوز می‌نچشید

www.ketab.ir